

Олонхо ынхаа

ЫТЫК СИР БААР БУОЛЛА

Тойгука туйгулар тобус
тоотродох, ырыага ыланар хатын
чараштарлах Чурагын Эбэ хүтүмүт
искилсэх кэп кылигээр, ыһыны-
лах аралы дилбарыгар, дьолдойор
сыйлыгар, килбэйр кинигэр
толкылох түһүлэбиг, ырылаах
ыһыахыт - Үс Олгонго ыһаага
ыһыһыан бүтүт. Ыһыарыһыах
ыһык ыһыахтарбын үтүө-мааны
ойдобултох, үөрүү-элүү арыстаах,
куттара-сүртэрэ кэрүһүмкэ, бодоргоон
дойдуларыгар тарбастылар.

Дойдубут дьон бараксагтар өссө
төгүл даахастаһыбыл: басталан туран,
бэйэбитигэр бардысмуугулар, нээһинэи,
өрстүүбүлүө бары дьонулар-сэргэлэгэр,
мыккай маһдыгытарбылыгар Чурагчы
улууһун дьомо-сэргэтэ хаалар курдук
түмсүүүрэхкини, эппитигэх түгүннэ
хайдахстаар курдук биер сомоҕо күүс
буһуурбылын, сахалын өбүтэ тыһын
идэе хаайбытынын, Ийэ Айылларыбыт
элимин тула сыдьаарбытын
чаһымаһыйлык көрдөрүбүт. Онон бар
дысмуугулар иэрээн-норҕуй, үгүрү-сүгүрү
булуускут!

Бу сүдү тэрэһиниз Хоһото
 гөһиллөгөр хаһык бигэрер ыһах
 мунуугур чыпчаала буолар сири-
 туомун — Күлү көрсүүдү тэрийон,
 үүнсөн-тэһиннэһон ыһтары толору
 сүктэрбиттэрэ. Манык элүүтүк ээр-
 туому орослүүбүтү таһымыгар соҕоток
 биэр гөһиллэк дьэно-сэргэтэ барыһы
 тэрийон ыһаһтаа өссө суоба.
 Гөһиллөгөт дьэно кэрэһитан ээһэлэр
 дьери бары кыһаһтарх кэм сүбэттэн,
 кэм сиргэ-туомна туттулар маһын-
 салыһы, кэм быһачы кыһаһтаһын.
 Нөһиллөгөт дьаһалтаа, “Үрдүк”
 Оһуһаһаһ кэһиннэ үлэһиттэрэ биэр туспа
 буһуууу-хатыһы эһинэ аастыһтара
 кыһаһтаһах дьаһа, кыһиһи үөртэр,
 кыһаһтыһыр, сарсынны күнүгэ эрэлл
 үөсөһтэр. Оһуһк эрэ буола турдун!

Түгэлгэнэн туһанаа, олус үлүһүнүк оностон, сүрдөх диринтик долгуйан, күлүмүрүс кемүс куммугун көрсүү сирө-томо үрдүк таһымнаастык, джесэргэ бараксагары аспанышар-дуоһугар, кутгарын-сүдүрүн ыраастылар, арыһылар, бөдөрөгөр ыла аспаныгтан олус үөрлүбүт. Манна быһаччы кыһастык, тэптэ үлөһөспүт, сүрөккөн-бырдыһын ыһыһын, сырларын-сырбаларын бирбит дөйүбүт. Хоптозо тоһонһотин джонугар, чуоһан-оһоктоок дьаһалта баһыһылар Дмитрий Дмитриевич Дьячковскийга, "Үрдэг" Саныһыһын юһөһин режиссеругар Мария Петровна Бождженковага, директор Кирилл Васильевич Пестеренко, киниһөрүнөн сирыйдон кини баты үлэһитэригэр, "Туусу" түмүсү Дабар хотугуларыгар, арыһыһыгарбыһын чачы да ис сүрөһүтүн кыһаһан болонһобит, хореограф Александра Ивановна Баженевага, арыһыһы дьахталлары нисэбит-саһаһыһыт, оһоктоок нурһанай хор салһаһаһыһыгар Фекла Ивановна Поповага, оһокорбугун муһыһан сүүрбүт-коппүт, сыра бөдөнү көрбүт, оһуоһа фольклорһай куруһуһугун салһаһаһыһыгар Парасковья Петровна Никоновага, дикторһарбыһыгар Айгал Прокһөһөһүн Новгородовка, Мария Ивановичесһава Кузнецовага, оһуоһыһыһын этһи-һыһыһан юһиһиһитигэр Зоя Коснофопловна Мокһанскаһка (Ханһы), Дьабөһөһидөрбүгүн үлэһтэн-тэһиһтэн аһалһыт ТХУ сүрүһүгүр үлэһитигэр Мария Ньургустаһовна Макароһка, баты оһокорго, Дабар хотугуһа диринг маһалһыһан тоһобит.

Улахан бэрэ маастабын, дүрэг
сүтүүрүүбүгү бидни эрэлбитин,
нүсүбүтүн сыаналан, кылаларыбын
тэнэ кылалар оностон, байыртан тус
түбүктэрин хааларан, Чурачч
туомалар түйүлүгөн сытан, Ий
айылга тэннин туурга куустук үлүн
кылыгы, байыт нигэн-үрөгөн

талаарбыг унйуулаачьларбынгар -
 "Тэним" түмүү дьонугар, ордук Төнүлү,
 Майа курдук ырах сиртэн кэбит
 "Дабайан", "Сайдым" түмүүүлүг,
 чуулан айылуатан айдарылаак
 Сөптөн Мүсөтөннө Колосонва
 аныбыг. Эниги үлөйт түмүг бөйүгө
 биз тирэх, сүдү күүс буолан айыла
 элним, күүстэх сардана сулумун,
 ызыр куулун, дордон сөптөх долгуун
 таба туланан ыһах, күн көрүүтүн
 тэрэһинигэр, ыһах кэмигэр сөптөх
 күн-дүйн туран бэригигэр, ыһах
 ыңдыгыттары арчылаһынна,
 ыңаһаһынна, аһыһаһынна, чараһ
 зигэр үлөт, улахан көмөнү ыһабыг,
 сүрүн төбүг буолугу.

Күлү каруу споригэр-түсүмүтүр барыта 99 киши бичегин кыттыныны биле. Ити сылтпала тулунан суурт-кото сылтпал олох да толкуйерабапталып: Билитин ыных кеннитгэн дэ уоскуйан спорон аахпалыгы ити сылтпала тахсыбылтар бичегин да соһуйдубут, үрүдүбүт, оһон аһынабыл.

Улууска бир ылык сир бар булга-
Күн көрсүбүт сирбит. Онно Тулубат
Тулаһан Баһабыт — Алтан сөзүбит. Бу
местеде Алтан Сөргөз айылдарынах дөн
байланыч улуусунун өрөөн айыы
сарыла, алтыла, күн көмүс күүтө түстө,
изирилинч. Онон бар дөмүт! Көкүтүт
кырылар, санаарыт саппадылар, буор
күзүт бумурар, анжык тарыһылаан
мөңгүртүзүңгүрүн ылык сиргө — Алтан
сөргөз тийин ырастанып, аралынып,
алгыстанып. Бу ылык сиргө
кырылгыңар буа дөн тоһо кылыр-
наш холкутан, шыйан, наскынан,
итергөн туран кырылгыт тоһолок
үлүгү булуһу. Алтан сөргөз тийин
кени өтүзүңгү сиргөңү ылыстарыңын
ууран, бойоңун бишпиринг, тоһору
саакытын, аакытын-суолугун. Ис
дууһаһылытан арылган кылырдыгың
кыскаң, туок көмөгө наалдырдыңын.
Унна ыксаабакка эрө күн эргиринен
Ылак Сөргө хас бирдиги сиргөңү
ылыстарыңын ууран, сыстан аһың.
Бүтүңгүр махталыңын билерен,
сүгүрүгөн барың. Оңжоро аламай манан
халептан айылы сарыла аралыңан келч,
үрүң күн аһылтан үрдүк үтүө күүс
үрүлүгүн келч, күүс-көмө, бир тирек
булуһу. Онжук эрө булуһу! Буа дөн бу
ылык сирги харыстан; бойоңут ыраас
санаарың, махталың, алыскагың
ылаа сылдың дуу. Хас бирдиги кылы
холумунаа аһ уоту оторо саппаат. Бу
ылык сир холумунаа, манна улакан сир-
туом оңоһуларыңар эрө алгыскаң отор.
Айыым дөно санаарыт күүһүтөн кенүл
көрдөөң, махталың. Санаа күүтө дөн
дуу күүс, үтүө сырдык кемалөөр күүс
кеддэй ахсааныңан юмтумоң, онжон
ылак аһы бок-сах тынар сылаа. Ил на-
сапка улуусуң кыраныксыгыңар алаңы
бутул курадук кыстана сыпарын
алаһыгыңарын курудука төрүмөң. Бу
ылак сиргө аһыңар-сир, арылгылар,
иери таһынан тулар сэттэк-сигонжук
кыларын үмүтүң.

Түмэнхүүтэр, биднээ бу сүдү агир-
уому тшкэрэр нэгэли эрөөм-нэгэйн
үкэрбигтэрингэр, ылыһылар сарын
иһуулуутар, түгэлбээн сыһан
төрлөрбигтэргэр бары турусхуубуҥ,
оролһуубуҥ ылыһан, куус-көмө,
йобул буолбуттарыгар улууспут аҕа
Ылыһылар Андрей Тимофеевич
Игоновичта, далайгар хамһыһыа
аҕаһытэргэр, бары көмөлөспүт дыһно
орҕа махталбын тиргэтэҥ; бу кудук
дьон-сэргэ махталын ыһан, бар дьону
йобулларыгэр тиргэйдэҥ үлэҥ
хасыйаах буолуҥ, улууспут барыа
урдун дьон аманатыйаһыҥ аһаахыҥ
уһулуҥ! Онуку эрэ буһа турдун, аһыс
аһа сатаһын! Туску!

Афанасий Романович— Багдям,
Матрена Николаевна— Стылава
ФИЛИПОВТАР

Наследный Совет депутатов муниципального образования «Хототинский наслет»
Чураччинского улуса Республики Саха (Якутия)
Внеочередная сессия
РЕШЕНИЕ №213

23 июня 2015 года

с. Дуринг

О назначении выборов представительного органа муниципального образования
«Хотонгвиский наслег» Чурапчинского улуса Республики Саха (Якутия)

В соответствии с частью 3 статьи 8 Закона Республики Саха (Якутия) О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия) от 28 сентября 2011 года №64-3/815 - IV населенный Совет депутатов муниципального образования «Хотюгинский наслег» РЕШИЛ:

1. Назначить выборы представительного органа муниципального образования «Хотунгинский наслет» Чурагинского улуса Республики Саха (Якутия) на воскресенье 13 сентября 2015 года.
2. Опубликовать настоящее решение в газете «Саха ситэ».
3. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на администрацию муниципального образования.
4. Настоящее решение вступает в силу со дня его официального опубликования.

Глава МО «Холмогорский наслег» Д.Д. Дычатовский,
председатель наслежного Совета депутатов
Д.Д. Дычатовский.

НАСЛЕДСТВЕННЫЙ СОВЕТ ДЕПУТАТОВ
МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«КУПЧАНСКИЙ НАСЕЛЕННЫЙ ПУНКТ ЧУВАШСКОГО УЛУСА
(РАЙОНА) РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)
64 внеочередная сессия
РЕШЕНИЕ № 202
от 19 июня 2015 года с. Купчавет

**«О НАЗНАЧЕНИИ ВЫБОРОВ ГЛАВЫ
МУНИЦИПАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ «КЫТНАХСКИЙ НАСЛЕГ» И
ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«КЫТНАХСКИЙ НАСЛЕГ»**

В соответствии с частью 3 ст. 8 Закона Республики Саха «О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)» от 28.09.2011 года 964-З Н 815-IV, на следующий Совет депутатов муниципального образования «Кытанамский наслег» РЕШИЛ:

1. Назначить выборы на воскресенье 13 сентября 2015 года:
 - выборы главы муниципального образования «Кытави́нский наслег»;
 - выборы депутатов муниципального образования «Кытави́нский наслег».
2. Опубликовать настоящее решение в районной газете «Сага олох» не позднее пяти дней со дня его принятия.
3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования.

Глава МО И.П. Игнатьев,
председатель Совета депутатов И.П.Игнатьев.

НАСТОЯЩИЙ СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «СЫТАНСКИЙ НАСЕЛ» ЧУПЧИНСКОГО УЛУСА (РАЙОНА) РС(А)Н
Внеочередная сессия
РЕШЕНИЕ № 158
17 июня 2015 года с. Убун-Кгоель

О назначении выборов депутатов представительного органа и главы муниципального образования «Сыктывинский наслег»

В соответствии с частью 3 статьи 8 Закона Республики Саха (Якутия) от 28.09.2011 964-3 N815-IV на следующий Совет депутатов муниципального образования «Сельский наместник» репел:

1. Назначить выборы депутатов представительного органа муниципального образования «Сыктанский наслег», главы муниципального образования «Сыктанский наслег» на воскресенье, 13 сентября 2015 года.
2. Ответственным за подготовку и проведение муниципальных выборов на территории муниципального образования «Сыктанский наслег» назначить Друзьянову Елизавету Николаевну - И.О. главы МО «Сыктанский наслег».
3. Опубликовать на сайте «Сага олох» в течение 5 дней, со дня подписания данного решения, Глава МО «Сыктанский наслег» Е.А. Сивнев, председатель наслегового Совета депутатов МО «Сыктанского наслег» Е.А. Сивнев.

ООО МФО «АартыкЭкспрессКредит»

Предлагает жителям Чурапчинского улуса
Разместить ЛИЧНЫЕ СБЕРЕЖЕНИЯ

до 50% годовых

на срок от **1 до 12** месяцев!!!

Мы находимся по адресу: с.Чурапча, ул.Ленина, д. 47

ТЦ «Четыре сезона», тел: 41-008

- Условия для физических лиц: сумма от 1 500 000 рублей. Срок от 1 до 12 месяцев. Процентная ставка от 35 до 50% годовых. Необходимые документы: Паспорт РФ, ИНН.
- Условия для юридических лиц: сумма от 50 000 рублей. Срок от 1 до 12 месяцев. Процентная ставка от 35 до 50% годовых. Необходимые документы: Паспорт РФ, ИНН, ОГРН.

ООО «МФО Аартык Экспресс Кредит»
ИНН/ОГРН: 1435252943/1121435004800

Кутурдундун тизмеси:
- Афанасий Григорий Феофанович олохтон тубарыгынан кийинтисинер Монастырета Християн Григорьевнага Хайысгыттан Монастырентар, Понсөөнтар, Дарынтан Тарабынтар

Үбүлүөйдээх биир дойдүлаахтарбыт

ОЛОБУН ОЬУОРУН СИЛИГИЛИИ СИТЭРЭН

Үүгэр кэлүнгэни иккинги-дүрөтүгү олохун аңаабын “Учууталлар учууталыра” бэлэ хһаайһына, биһр дойдунуахыт Мария Алексеевна Сидорова бу күнүгүгү оҕо күүрүн, сүтүгүрүн, чугас ньонун оригуутар 80 сааһын билиэтүгү.

Мария Александровна 1935
сэлхэдхэн бие байхыг 15 жилдүр
Хатгалын голын дээр орно бичигдэ
дмдэ журтхныг төрөөбүтэ.
Очюнобуу аас-туор, сэрэн
сүүлхыгдэр ыдраны үлгэр
туур турсаа, үлсөн дэснүүн
тэжээ үлгэр-хамсаан ово сэлдэ
дэснүүтэ. Адага Алексей
Николаевич сүүлхыг үлгэр
үлгэрэн буулан, Хатгалыг,
Одлуулхыг, кэлиг Чурагчыг
көбө сүүлхыг спорбүүтэ.

Мария Алексеевна 1961
сүлгүлөхсө Лыссуускай/даады
государственный университет
сигилин/экологик үөрөнгөн
бүтөрбөг. Кийн 32 жыл усташа
уучулаларыг коммергторускайга
бөксө ыгулуу салып, орок кыг
аарлар үкөтөрбөг. Үөрөнгөн
ыкнагартыган билигин ороксоро
республика улукан тэрингторун
салыпчыларга, тунак үлгүлөтөр
буулап, тапкырыл/экологик үлгүлө-
хмасын сүлдүлөтөрбөгөн
кайра/экологик уучул үөрөр. Кийн орок
ороноругар Республикабын Ил
Фирмага Егор Борисов, Россия
сигилин/экологик харыктабын
үлгүлөтөр үлгүлөтөр Албания
Понсеска ода кайра/экологик кыг
туттар. Кийн Миллэда/экологик
уонна Чуралыг орок ороксүлгүлө-
хманын уонна биология
уучулаларын үлгүлөтөр коммергтор
үөрөтөччилөр республикада/экологик
уонна Россияда/экологик араас
тапкырыл/экологик кыг, олимп
пидларга, быкстапкыларга
малдыг сигилин/экологик кыгтан,
биринчел/экологик мислэторго кыгтар.
Ороксүлгүлөтөр, улуус/экологик ашы
кыгтан кайра/экологик кыгтар.

Мария Алексеевна айылузаны кыпта баса алмагар, ИЮ айылузанын, тукулалар эйгетин харыктылар катин хатин багдарар амарах саналлах, уйен дуулаплах утукон катин булар деген саналган

салайтаран, оёну иттиниз ити хайыскада болдомтогун ордуку узун турн үлгүбиз. Эмбизин арыйды белинчотокко, дор напуралистар оёнуларын 10 сыл устун салайан үлгүлүп ит жемнорго урууларын биология илимпадылар үрөнчоччүлөр өрүм бастап мисестин ыдылар. Лесничество курнулар дларькабыт оёнуко республикашын уонна Россияшын куонурустарга биринчоток мисесторго тиксиктөбүт түтүнөктөр. Ону сэрэ, Мария Алексеевна химия уонна биология учууларын улуустарын методический холболугун ситиһилебик салайан үлгүлүп ит "Методист учуутат" дон лиял билигэ түһүлүр. Ити жемнорго "Дор учуулар оёнуларын" настууныын эмис борт таарынаахнак үлгүбиз.

[illegible]

Мэрия Алжесовна Билалтин 80 саатын үкөткөтүр, "Камелок" деген бөтөрөнүн кулууттарын бир аймакка бөлөй чыккан. Кулуут ичинен ылыштар бары да аялдары, кенсордору, балыктары бары кулууту.

тарыхчончи эмээ киши. Союзду
бузгусунанга чыгыптаран Марин
Александровна кишини сылаптар
кашон, анык суруйуутуп каз
нор. Чугас джогун, аймакларын
дыра келбаскелер сыгырыны
сылаптар алгачкыл.

Ийинг сиперин
белгилерүрүккө, сэрин
сыйларгаар оонлооботок оро
саянын сыйлини сырдар каянган
таһаартада. Милан алтыстара
уонна хохосуноро эмиз түмүлүн
кытартиптик. Билгитин хис де
кунингеток. Бу кунлергэ оюду
артаһыл, бисе ооруун амрах
артаһыл. Борис Гаврилыич
Пыльинин сырдик алтын
үйтүрү каянган таһаарларэри
үтүгүнүр сыйлар. Коргонинин
Борис Гаврилыичтын илел
булган, 39 сый биргэ олооро
оюлорун алыстарып турурдурар.
Оюлоро билгитин олоосуну оюлун
билдик булган, үтүгүн хамасы
сыйларлар. Ийи, ага булур дору
билдиктин бастагы оюлоро –СР
үтүгүн артаһыл Егорини
Егоровы билгитин күйи деген бука
оюда булур. Коргонинин
Алексей Егоровын дон-сиргэ
сүгүрүр ырыайлыгари. Улхан
оюлорго Алексей Егоров –СР ку
тууртаны туйуун, эсирин тейри
сыйлыгына. Ийек сий Андрей
Алексеевич – “Стерх” региональ
ный строонкалар хампааны
оюлган енелигы сыйбууаччы.
Огон Пыльинин ийек кай
стара Антонина Борисовна
Винокурова СР региональ
ный ериетический хампааны
сыйк потинкалар
Государственный комитетин
председетини үтүгүн. Бу хис
РФ Бюроотак үтүгүн. Улхан
оюлара Гаври Борисович
Пыльинин – Дюкусийи
21-с Мадж оюлун дүрүктү
информатия хайыкты

солбууланчы, ССРС спорту
маастара, ките-Боксшынна ССРС чөм
пиона. Иккөс уол Илкөсөтти
Борисовтн Олимпиа таарын муз
калтай чакса, обиджесыйын
үткөндү, СР колдуураптан туйгу
танданган музкыст, ариндор
шук, жууоранасер. Оттон саам
кыра кыкстарын Александр
Алексеевич-Кулдууту улака
ырайык; мелдет бийлтигын
эпте үтүс дөт битор. "Айыл
сыйлаган" соу ыраа шыкыла
сыйлаган кылын үткөндү.

Тыяла жаштар ийторо Мария Алексеевна оёкторо була бары айылыгыш мучыла, бирок эйгитерин орус дубурдаштары болгоншор. Кэрээн Борис Гаврильевич идритири бозортор-бырак элз. «Тобо да кинноток барыгылах, түбүктөк үлзү сырыптар, оёкторун илтигили халык багдар болушолотун уураа. Дээз кэрээнни киннотин аагар идритиро. Оёкторбуз оёктор киннотин барыгылашчы бусары узуушары жөнү бибироток киннотторун ууарына сыйлаан дидеушор, Эбоз сурунашты халыкка сурулорбы. Ол бөөтө туран, оёкторун сурун болуштырышор эбедир киннотостор», - деген санышын ууторот. Очу тээз, оёору үлзү үөртөт, айышталыш

алтын ийрмэлчинтэй байхыг бусдын
тэгшлэлд гаргахгүйг орооно гэж
хэллээ. Ойгоор Тынгалын дунд
хүрэн орсон үлхүүр унаагч
ахлагчдын үлхүүрүүд үүд
холоор бууцар чадлаа. Бусад
хүн-хүлгийнх нь 12 сая 600 сая
төгсөхөөр эхэлж, Мэри
Алессенд Спироос хүн бүгд
үдснэ гэж эргийр хэлж байсан,
одоогоор дундгүйнх нь үлхүүр
үдснэ гэж үлхүүрчлэлтэй.

Кийин үчүрмөлүү сөзлөктүн ичинде:
 үрөтүнүз, ер сыйлапк сыйлапк
 үзгүз үзгүзүк сыйлапк
 «Учууга» учууга, «
 «Реконструкция»
 балыктын өзгөчөлүгү.
 Мана тиз, РСФСР Үзүрмү
 министрликтеги уюму. С
 туурагына сыйлапктын эл
 бөлүмүгү, грамота, эл.
 бу күчүгү, ылашкы.

[illegible]

Мария Алазасенин бу аялдан кийинт аялдор башлаган кимди били билемер: "20-30 сый арыллы эрд торобул билилти. Билементи кимиз ичнал үүнерилер сайдылар, талыт ичтин баһылаан уюнурилер-хасмылар, аялдор оносторугар бары барыга бар. Оюн ычачарлар туһайан элэм эл, туоктан да илген-толгон турбаан үлүмүлү үлүмөн-хасмыл. Ооксул уйуш-бейуш килхылар. Дойдум даска, сыман сайылаан, үрүн тууна ылыспарлаан! Билемилик сайы булдуун, сар ала охонлук үүлүт, өлөксөт, сыгытат даскыдан даскы күргөнтүмүз байылаан ах-мак олоңу!" - дим аялгастах баш сакалтан ичторго.

Адрес ЗАКАЗЧИКА

Хайнгат бэчээкээ бэриллээр графика: 16 ч 00 м. Бэчээкээ бэрилиннээ: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоуука 24.06.2015 с. офсетка бэчээтэннэ.
Аадырына: 678870. Чуралчы сэл., Керл Марко уул, 26 "а". Индекс: 54907. Хайнгат надиалаага угаа олтусуруунуука, чэллээрга уонна субуотара тахсаа.